

KU LEUVEN **HVA**
RESEARCH INSTITUTE FOR WORK AND SOCIETY

*De meerwaarde van databanken in de
strijd tegen fiscale en sociale fraude*

Jozef Pacolet en Frederic De Wispelaere
HIVA – KU Leuven

CPS-studiedag – 26 november 2015

Introductie

Verhoogde aandacht strijd tegen fraude
↑
↓
Beperkte controlemiddelen

Deze middelen dan ook zo efficiënt mogelijk inzetten
Grotere verantwoordingsplicht

Meerwaarde van databanken

- *Risiko-analyse: selectie van ondernemingen / individuen*
- *Omvang en profiel bepalen*
- ...

KU LEUVEN **HVA**
ONDERZOEKINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

2

Verhoogde aandacht voor het gebruik van databanken: data sharing, data matching en datamining

“Voor de eerste keer is een inventaris gemaakt van de reeds aanwezige data in de authentieke gegevensbronnen en van de behoefte aan bijkomende informatie-uitwisseling”

College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude – Actieplan 2008-2009

“Er wordt verder ingezet op datamining en kruising van gegevens tussen de inspectiediensten, de sociale zekerheidsinstellingen, de fiscale administratie, de Kruispuntenbank van de Ondernemingen en derde instanties om dubbel gebruik van sociale uitkeringen of oneigenlijke cumuls van een uitkering met een loon te vermijden en om ontduiking van sociale bijdragen tegen te gaan.”

Federaal Regeerakkoord 2014

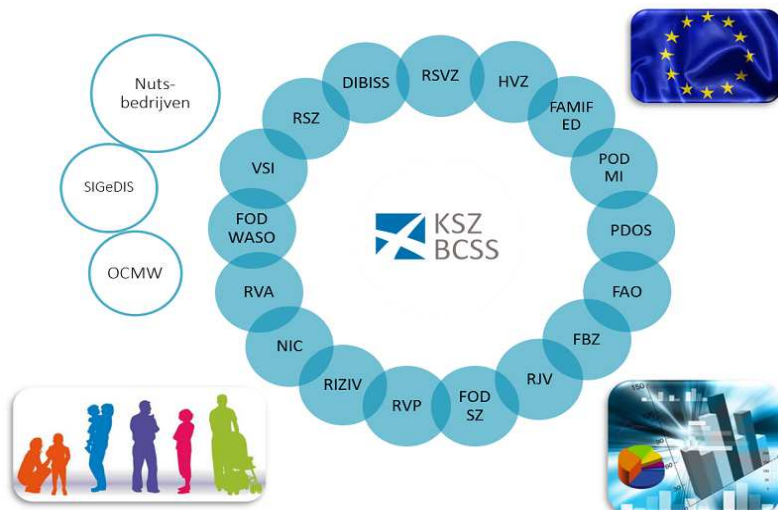
Niet exhaustieve lijst van databanken

- Rijksregister
- Bedrijfseconomische informatie (balanscentrale, Graydon, ...)
- Kruispuntenbank Ondernemingen (KBO)
- Gegevensbanken Sociale Zekerheid
- Gegevensbanken FOD Financiën
- Gegevensbanken FOD Justitie
- Gegevensbanken Politie
- Gegevensbank CFI
- ...

DIMONA (RSZ);
DMFA (RSZ);
Werkgeversrepertorium (RSZ);
Werven en onderaannemers
(RSZ);

OASIS;
GENESIS 'kadaster van onderzoeken';
GOTOT-in (RSZ);
LIMOSA (RSZ);
Dolsis;
...

Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid

5

KU LEUVEN **H'VA**
ONDERZOEKINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

'Good practices' inzake risico-analyse

- Graydon
- FOD Financiën (BTW, BBI, ...)
- Sociale inspectiediensten
 - OASIS
 - GENESIS 'kadaster van onderzoeken'
 - Meldpunt voor een eerlijke concurrentie
- RVA
- RIZIV – Dienst voor administratieve controle (DAC)
- ...

6

KU LEUVEN **H'VA**
ONDERZOEKINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

Mogelijke stappen

- Informatiebehoeften: olijsten, toegang tot / aansluiten bij de data-aanvragen, dataplatformen en risicoanalyses van andere inspectiediensten;
- Mogelijkheden van samenwerking met andere (inspectie)diensten;
- Ervaringen uitwisselen tussen (inspectie)diensten;
- Van uitwisselen naar data matching naar datamining.
- Valorisatie en publicatie van de resultaten van de onderzoeken;

Voorspeld resultaat t.o.v. werkelijk resultaat

		Voorspeld resultaat	
		POS	NEG
Werkelijk resultaat	POS	TP	FN
	NEG	FP	TN

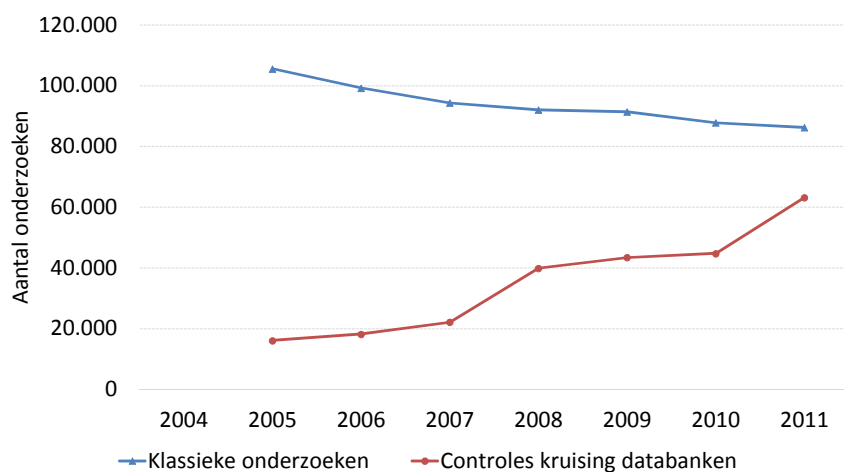
- Het totaal van de inspectiecontroles op basis van dit model betreft $T_{\text{insp.}} = TP + FP$
- De nauwkeurigheid van deze voorspellingen wordt bepaald door: $(TP + TN)/(TP+TN+FP+FN)$
- Waarbij gestreefd moet worden naar het minimaliseren van FN en FP
- De efficiëntie heeft ook te maken met de succesratio om inbreuken vast te stellen op het terrein en werkelijk te innen

Resultaten op het terrein: sociale inspectiediensten

- RVA
- RIZIV
- Via OASIS

9

Resultaten op het terrein: RVA

Bron: RVA, Jaarverslagen

10

Resultaten op het terrein: RVA

Jaar	Aantal controles	Onderzoeken cumul (a posteriori)		Terug te vorderen bedrag (in € miljoen)
		Aantal inbreuken	% inbreuken	
Voor loontrekkende				
2010	33,035			12.4
2011	25,156			
2012	20,451	5,903	29%	3
2013	12,155	3,353	28%	1.5
2014	11,766	3,225	27%	1.0
Voor zelfstandige				
2010	22,360			15.0
2011	10,636			
2012	11,813	4,182	35%	13
2013	9,444	2,894	31%	7.7
2014	8,492	3,110	37%	7.3
Voor ziekte				
2010	3,970			2.7
2011	14,223			
2012	9,455	3,526	37%	4
2013	22,661	8,706	38%	4.3
2014	14,858	7,133	48%	3.5
Totaal				
2010	59,365	23,042	39%	33.6
2011	50,015	16,276	33%	18.4
2012	41,719	13,611	33%	19.3
2013	44,260	14,953	34%	13.5
2014	35,116	13,468	38%	11.9

Bron: RVA, Jaarverslagen

ONDERZÖCHINGSTIJD VÓÓR AFREID EN SAMENLEVING

11

Resultaten op het terrein: FOD Financiën

	2011	2012	2013	% wijziging 2013 t.o.v. 2012
Personenbelasting loontrekkenden				
Totaal onderzochte aangiften	3,224,449	2,577,204	2,072,040	-20%
* Waarvan nazichten	2,903,896	2,479,551	2,042,503	-18%
* Waarvan grondige controles	320,558	97,653	29,537	-70%
Totaal van de inkomstenverhogingen (in 000 €)	2,540,407	2,508,800	2,901,884	16%
* Waarvan uit nazichten (in 000 €)	862,687	2,067,621	2,863,442	38%
Gemiddeld bedrag per nazicht (in €)	297	834	1,402	68%
* Waarvan uit grondige controles (in 000 €)	1,677,720	441,179	38,442	-91%
Gemiddeld bedrag per controle (in €)	5,234	4,518	1,301	-71%
Vennootschapsbelasting				
Totaal onderzochte aangiften	397,742	388,515	450,120	16%
* Waarvan nazichten	303,435	306,875	363,070	18%
* Waarvan grondige controles	94,307	81,640	87,050	7%
Totaal van de inkomstenverhogingen (in 000 €)	4,520,670	3,706,824	2,452,069	-34%
* Waarvan uit nazichten (in 000 €)	215,244	279,590	321,883	15%
Gemiddeld bedrag per nazicht (in €)	709	911	887	-3%
* Waarvan uit grondige controles (in 000 €)	4,305,426	3,427,234	2,130,186	-38%
Gemiddeld bedrag per controle (in €)	45,653	41,980	24,471	-42%
BTW-controles				
Totaal aantal verificaties	243,564	216,672	227,156	5%
* Waarvan nazichten	160,236	153,999	171,462	11%
* Waarvan grondige controles	83,328	62,673	55,694	-11%
Bedrag nagevorderde BTW (in 000 €)	890,242	1,083,813	1,191,914	10%
* Waarvan uit nazichten (in 000 €)	630,159	770,265	923,191	20%
Gemiddeld bedrag per nazicht (in €)	3,933	5,002	5,384	8%
* Waarvan uit grondige controles (in 000 €)	260,083	313,548	268,723	-14%
Gemiddeld bedrag per controle (in €)	3,121	5,003	4,825	-4%

Bron: FOD Financiën, Jaarverslag 2014

ONDERZÖCHINGSTIJD VÓÓR AFREID EN SAMENLEVING

12

Maar wat met de controlecapaciteit? Evolutie van het aantal controleurs

- Jaarverslag FOD Financiën: *“De vermindering van het aantal gecontroleerde aangiften wordt hoofdzakelijk verklaard door een daling van het aantal medewerkers in de taxatiediensten. ... Iedere daling van de personeelsbezetting vertaalt zich derhalve in een daling van de controlecapaciteit”*. (men spreekt bijvoorbeeld van een daling van 22% van de controlecapaciteit voor de personenbelastingen en van -16% voor de BTW-controles)
- (Gedeeltelijk) opgevangen door:
 - Gewijzigde controlestrategie gebaseerd op risicobeheer
 - Verdere automatisering

13

Performantie-indicatoren

	Doelmatigheid	Werkterrein 'marktbereik'			Doeltreffendheid		
		Personeel	Controle- terrein	Controle- breedte	Controle- diepte	Controles	Vaststellingen
Inspectiedienst							
Benchmark: andere inspectiediensten							

14

Conclusies

- De vaststelling is dat België meer en meer uitgebouwd is met een performante informatisering van de administratie
- Men weet meer dan men denkt
- Nood aan een nauwkeurige registratie van het optreden en de vaststellingen in het verleden en de rapportage hierover
- Zeer brede toepassing: van uitwisseling naar kruising naar datamining
- Door de invoering van e-government en het uitvoeren van risico-analyses neemt het controlepotentieel toe
- Evenwel volgt de controlecapaciteit niet in dezelfde mate
- Bekendmaken van de controlebreedte en de verhoogde pakkans kunnen een afschrikkend effect hebben